

בכוח חתיכת האיסור כדי לתת טעם בכל החתיכות, יחד עם הרוטב, אז הכל אסור. ואם לאו, הרי הרוטב מותר.

גמרא:

אמר שמואל: לא שנו שאם יש בכח גיד הנשה ליתן טעם בכל הירך הרי היא אסורה, אלא שנתבשל בה הגיד. שהבישול מוליך את הטעם של הגיד בכל הירך.

אבל, אם נצלה בה הגיד, הרי הוא נצמת בתוכה, ואינו מפעפע ואינו נכנס בבשר. הילכך, לא נאסר בשר הירך, אלא, קולף מבשר הירך — ואוכל, עד שמגיע לגיד! שאותו הוא אינו אוכל.

ופרכינן: איני, והאמר רב הונא: גדי שצלאו בחלב, שלא הסיר ממנו את חלב הכליות לפני הצליה, וצלאו עם החלב — אסור לאוכלו אפילו מראש אינו, דתלינן שהחלב שבקרבו מפעפע ומגיע אפילו לאוזן!

ומוכח שמתפשט החלב בכולו גם בצליה, ואמאי אמרינן ביחס לגיד הנשה שבצליה אין הוא נותן טעם אלא נצמת!?

ומשנינן: שאני חלב מגיד הנשה, דחלב מפעפע ומתפשט בכל הבשר אפלו בצליה, ואילו גיד הנשה נצמת בצליה, ואינו יוצא אל תוך הבשר.

ופרכינן: ובחלב שנצלה עם בשר, מי אסור הבשר?

והאמר רבה בר בר חנה: עובדא הוי קמי דרבי יוחנן, בכנישתא דמעון, בגדי שצלאו בחלב, ואתו ושייליה לרבי יוחנן, ואמר: קולף מבשר הגדי ואוכל אותו — עד שמגיע

לחלבו!

ומוכח שגם חלב אינו מפעפע בצליה!?

ומשנינן: ההוא גדי — כחוש הוא!

רב הונא בר יהודה אמר: ההוא — כוליה, כליה, שצלאה בחלבה הוה, ושריא רבי יוחנן משום שמפסיק הקרום בין החלב לכליה ואין החלב יכול לבעבע דרך הקרום אל הכליה.

רבין בר רב אדא אמר: ההוא — כילכית, שקץ דגים קטנים, שטוגנו באילפס, במחבת יחד עם בשר, הוה, ואתו שייליה לרבי יוחנן. ואמר להו רבי יוחנן: ליטעמיה קפילא ארמאה, נחתום עובד כוכבים, ויאמר לנו אם ניכר טעם האיסור בבשר, וסמכינן עליו כשמייה לפי תומו, שאינו יודע שאנו שואלים אותו בדבר איסור והיתר.

אמר רבא: מריש, בתחילה, הוה קא קשיא לי הא דתניא: קדרה שבשל בה בשר — לא יבשל בה חלב! ואם בשל — בדקינן לה בנותן טעם! שאם ניכר טעמו של הבשר בחלב, הרי התבשיל נאסר מדין בשר וחלב שהתבשלו יחד.

וכן קדרה שבישל בה תרומה — לא יבשל בה חולין! ואם בשל — בדקינן לה בנותן טעם!

והכי הוה קשיא ליה לרבא: בשלמא תרומה שהתבשלה בקדרה ולאחר מכן בישל באותה קדרה חולין, טעים לה בהן, שמותר לו לאכול בתרומה, ויאמר לנו אם יש בה בנותן טעם. אלא בשר שהתבשל בחלב — מאן טעים ליה!?! והרי הכל אסורין בו!?

אבל השתא, דאמר רבי יוחנן סמכינן אקפילא ארמאה, הרי הכא נמי, בבשר בחלב, סמכינן על טעימתו של קפילא ארמאה!

אמר רבא: אמור רבנן בכמה מקומות ששיעור הביטול הוא בטעמא, שקבעו את שיעור הביטול ב"נותן טעם".

ואמור רבנן במקומות אחרים, וכגון הכא, דאמר רבי יוחנן שבדיקנן לה בקפילא.

ב-צ ואמור רבנן במקומות אחרים, ששיעור הביטול הוא בששים!

הילכך —

א. מין בשאינו מינו דהיתרא, שיש אפשרות לבודקו בהיתר, וכגון תרומה, שיכול כהן לבודקה אם נותנת טעם בחולין, בטעמא! יטעמנה כהן ויאמר לנו אם מורגש בה טעם התרומה אם לאו.

ב. מין בשאינו מינו דאיסורא, וכגון בשר בחלב — בדקינן לה בקפילא ארמאה, וסמכינן עליו. (3)

ג. ומין במינו, דליכא למיקם אטעמא.

אי נמי מין בשאינו מינו דאיסורא, וליכא קפילא — שיעורו הוא בששים!

הנחו אטמחתא, חתיכות בשר, דאימלחו, שמלחו אותן בי ריש גלותא, בביתו של ראש הגולה, בגידא נשיא, בהיות גיד הנשה בתוכן.

רבינא אסר את הבשר, וכפי שיתבאר טעמו לקמן.

ורב אחא בר רב שרי את הבשר באכילה.

אתו, שייחיה למר בר רב אשי מהו דינא דהאי בישרא.

אמר להו: אבא [דהיינו, רב אשי] — שרי!

אמר ליה רב אחא בר רב לרבינא שאסר: מאי דעתיך דאסרת?

אי משום דאמר שמואל — מליח הרי הוא כרותה, כבוש הרי הוא כמבושל, ולכן החשבת את גיד הנשה שנמלח עם הבשר כמי שהתבשל עמו ונתן טעם בכולו.

והאמר שמואל עצמו: לא שנו שגיד הנשה אוסר את הירך אלא שנתבשל בה, אבל אם נצלה בה — קולף ואוכל עד שמגיע לגיד! והרי צליה גם היא נחשבת כ"רותח", ומוכח ש"רותח" שרי, ורק מבושל אסיר!?

וכי תימא מאי "מליח הרי הוא כרותח"

3. לטעמיה קפילא.

שיטעום ישראל, כגון כהן הטועם תערובת של תרומה וחולין, הרי הוא נאמן גם כשאינו מסיח לפי תומו, אבל צריך שהוא יהיה נחתום, כי סתם אדם אינו מבחין כראוי בטעם.

אך התוס' והרא"ש מבארים שרק נחתום נאמן, כי ודאי לנו שלא ישקר כדי שלא יפסיד את אומנתו, וטעם זה שייך רק בנחתום.

רש"י מבאר שקפילא הוא נחתום גוי, והוא נאמן רק כאשר הוא מסיח לפי תומו. כי שאר בני אדם אינם בקיאים בטעם, ולכן רק נחתום נאמן.

והצורך במסיח לפי תומו, הוא לפי שאין הגוי נאמן כי הוא חשוד לשקר. ולפי זה אם אפשר